

Veigalagar

↓ José Manuel Martínez Castro

A Antón de Fina enxamáis lo chamarían fiyo principal del poble. Y non porque el nombrao fora persona de mala mena senón polo contrario; eran máis ben el sou remango y el ser d'espírito bulicego as notas chamadeiras del que s'entendera sempre alí por home de ben.

Antón era bon home pero non el modelo orixinal d'héroe popular, ánxel guardián de facendas y personas. Non en Veigalagar. Y claro, arrometía —nel bon sintío da palabra— cos sous vecíos. Con todo, estrañezas da vida, tía non pouca mao entre os mesmos que lo criticaban a conta del sou carácter xeneroso. Porque el noso amigo era a contradicción qu'esgarnachaba as cousas y volvíalas a amañar nel canto que de verdá yes correspondía.

Antón de Fina lanxía vindo qu'as paredes da igrexa taban rodiadas d'artos y qu'el empedriao das calles mayores mantía úa luita permanente cos herbazóis andiochos; queixábase de qu'as cristaleiras da escola fosen pretérito pluscuamperfeito de subxuntivo y choraba cada vez qu'el río Meldas anagaba el camín baxo del cementerio, islando el campo-santo como barco al garete.

Antón nun podía arrufarse escontra da manera de ser dos sous peisanos, que nel fondo sería igual que turriar escontra de si mesmo. Por eso andaba sempre buscando botarye as culpas de todo a alguén concreto, daquén que pagara na súa persona por todas as fatedades, os medos y el pouco sangue dos payolos y apoucaos vecíos da población.

Y despóis de muito laticar, y despóis de darye voltas abondas, atopóu na persona del veyo y nãñaras d'alcalde el incrã unde temprar as súas armas d'argute, porque xa se sabe qu'os palos de cego ou rachan ou erran.

Asina qu'el miolo da súa predicanzaina era un parzamiqué qu'acabara asentando entre a xente respuetive dos estragos feitos por Pedro Aliseda —qu'ese era el nome del alcalde— y el privilexo que tían os veigalagaregos de cuntar condo quixesen con un conceyeiro d'altas miras.

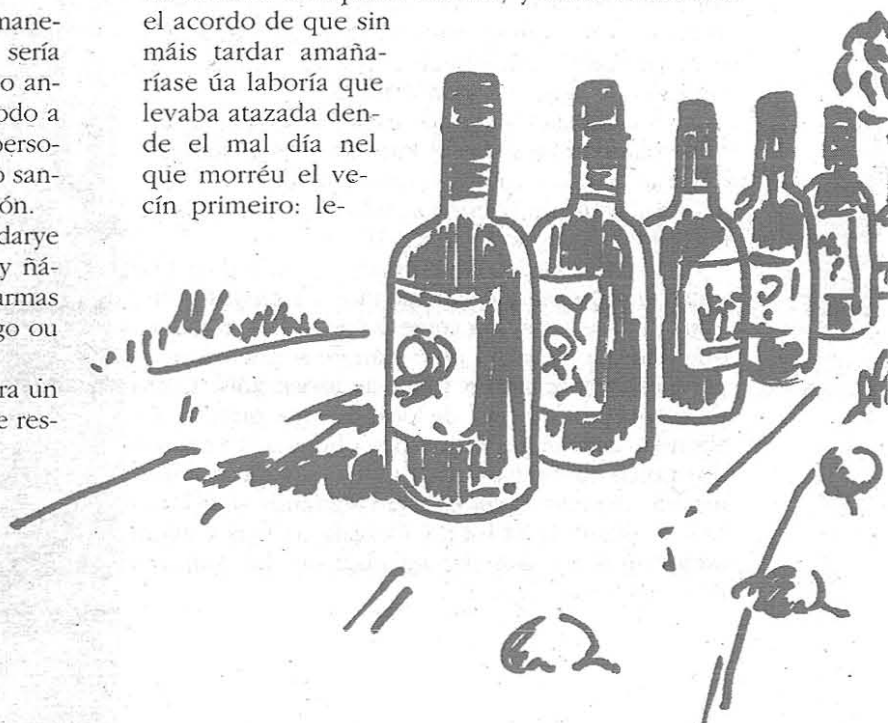
Peró a chamada dos sous "se eu fo-

ra alcalde...", "se me deixaran a min..." quizáis nun fose escuitada nunca de nun ser porque un día morréu Pedro Aliseda.

Núa población unde nun hai clases sociales nin éstremos políticos ta de máis fer bandeira dos partidismos y levar os desacordos máis aló del campo vecinal. Así foi que todos a os que yes petóu presentáronse nel único chigre del poble y condo creron que de seguro nun parecería máis naide puxeron enriba da mesa el tema del día, que nun era outro senon escoyer al alcalde pedáneo. Naide foi quen a comparecer de por si pra tal obrigación y d'un gorgoleiro inocente xurdíu el inevitable: "Poderíamos poñer a Antón de Fina; como sempre anda dicindo que quer ser alcalde...". Y pechóuse el orde del día.

El alcalde novo arreveníuse á voluntá popular cua dignidá pousada del que sabe de tempo atrás qu'haberá de terse ás crinas col destino. ¿Cómo se non? Despóis de tantos decamentos y avisos nun ye valirían nin el fuxir nin el oponerse por falsa modestia.

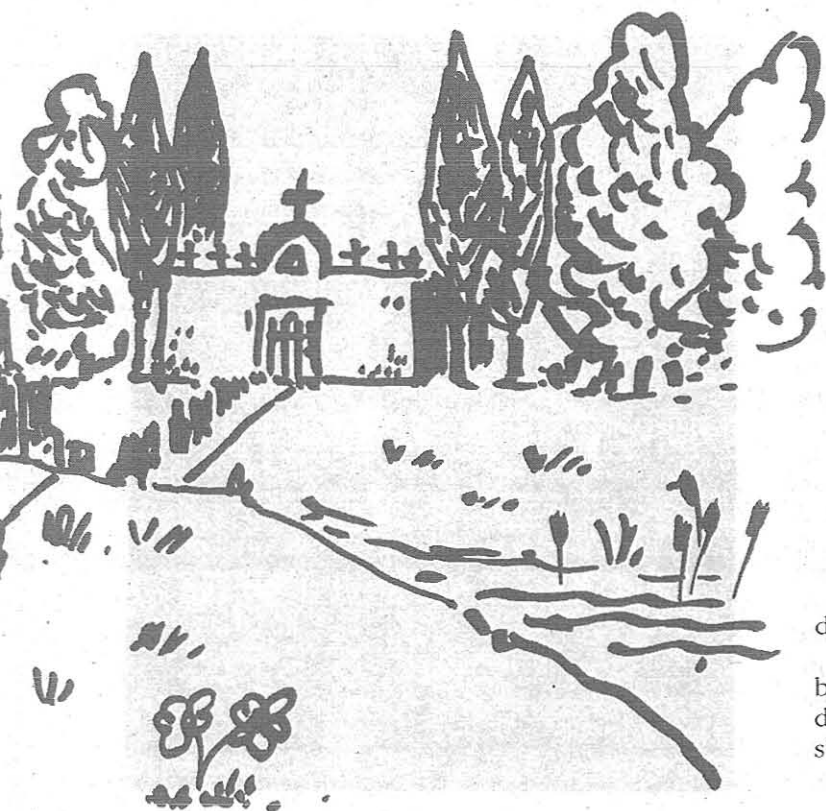
Antón de Fina comenzóu por fer dalgo, qu'é úa manera d'empezar dafeito, y neste sintío deu el acordo de que sin máis tardar amañaría-se úa laboría que levaba atazada dende el mal día nel que morréu el vecín primeiro: le-

vantar y empedriar el sendeiro estreto qu'iba pral cementerio.

Foi elo qu'a mayoría da xente pintóuye muito ben que, anque namáis fose por úa vez, alguén carrexara ás costas a xeira apiñolada nel almacén dos esquecementos municipais. Máis d'ún chegou a sentirse culpable de tanto algariar condo el pedáneo amostróu a súa cencia convido qu'el trabayo haberían de felo os mesmos vecíos, ún por casa, cada sábado que nun fose festivo, cubrindo d'emparzao col sou esfouto a falta de cuartos nel conceyo. As búas xentes abaxadas y mansas de Veigalagar esmilagráronse al cabo condo el alcalde decidiu tamén qu'os que nun podesen dir á xanza por causa de forza mayor terían que levar dúas botellas de viño pr'alixeirar el labor dos pióis.

Nos caleyoís del poble cuntábanse milagres acerca d'Antón de Fina: intelixente, deslegao, xusto. ¡Y a zorreiría das dúas botellas de viño como multa...! Eso era ouro.

A mañá del sábado un sol de primavera tardega sacóu a Antón del-sou sono. Permanecéu aconapao na cama mentras el sol s'erguía enriba del horizonte, pois nun quería amostrarse devecendo por daqué salindo ben cedo pras calles. Amostrarse a si mesmo, hai qu'entender, porque xa naqueles momentos os veigalagaregos tarían esaminándolo na súa aposta primeira y él quería tar seguro d'aprobar.

Condo salíu da casa el sol xa era de xusticia, pero el home acarrearóuse andando camín del qu'era mesmamente a veiga. El sendeiro cortaba el río nel treito máis baxo, el único ralo d'árboles, abalanciábase por úa ponde froxa de madera y salía al outra veira sin poder librar en todo el atayo as chagozas lamosas unde nese tempo del ano bulían os cuyarapos.

El alcalde chegou á xanza -mal sito pra tender un camín- pero el camposanto esperaba fito el siguío gotiar d'ánimas. Salíu Antón ás terras baxas y decatouse trestalao de que toda a xente cumpríraye cuas súas obrigacións vecinales.

Digo agora que Veigalagar é un sito unde as cousas mantéinse sin cambeos. Esto nun quer dicir xustamente desdeixarse ou esmorecer por parte dos vecíos. Son búa xente, sonche probes d'espírito y cumpren col sou deber, como tuvo oportunidá de velo Antón de Fina al parecer pola xanza y nun atopar un alma, pero ver, eso si, aliniadas al xeito d'úa fileira ben larga, ¡as botellas de viño de todo el poble!

A xente deuse de conta de qu'era muito máis fácil levar as dúas botellas que tar trabayando debaxo d'aquel sol aburón; y con elo naide deixaba de cumprir como vecín, anque a xanza quedase por fer outro bon feixe d'anos.

Nun sei cónto tempo tiveron todas aquelas botellas debaxo d'aquel sol de xusticia sin que naide dos apousaos y decentes homes de Veigalagar s'atrevera a recoyelas.

Nun sei inda se seguirán alí.